

FNs verdensmål (og SDU) - et kritisk-kærligt blik

Søren Askegaard

Mit horoskop....

Den 23.9.:

“A burst of power comes your way and you are able to transform an extremely unhealthy situation into a positive one. Others may think you have magical powers, judging by the way you are able to turn a difficult situation into a triumphant one.”

Den 24.9.

“The brilliant ideas that you had yesterday don't seem so brilliant anymore. A dark cloud moves in, and suddenly the negative side of your mind takes over - telling you why your ideas are misguided. Listen to this voice, but don't be overwhelmed by it.”

HVAD ER DET ?

De strategiske udviklingsmål: et politisk program!

Hvad var lige ”oplysningsprojektet”?

”Universiteter skal ikke have politiske dagsordener. De skal have universitære dagsordener: Fungere som stærke institutioner, der kan værne og fremme den frie og kritiske tanke. Fremme oplysningsprojektet. Fremme den kritiske rationalitet”

"At omdanne et universitet til en politisk-pseudoreligiøs forkyndelsesfabrik, er derfor det største forræderi imod den vestlige tanke og vestlige værdier"
(Henrik Dahl)

**SDU arbejder med,
ikke nødvendigvis
for verdensmålene**

...?...

- Kritiske perspektiveringer af målene i sig selv
- Vurdering af forskellige midler til at opnå disse mål
- Ikke mindst – vurdere samspilseffekter og dilemmaer i målene
- Implementere dem i sin egen institutionelle væren

Et brand !

- ❑ brandets iboende dobbelthed
- ❑ En strategisk kommunikation
- ❑ Et identitetsbærende narrativ
- ❑ Tegnets politiske økonomi!

Et godt brand ?

**Eller en ”simpel
nødvendighed” i
den nuværende
symboløkonomi?**

En etik ! Et sæt af mål for kollektiv handling

En ”sammenkoblingens etik”
(Morin 2004)

Ethiske dialogikker

- **det vigtige og det, der haster**
- **forsigtighed og mod**
- **tolerancens indre modsigelse**
- **det kollektivt og individuelt gode**

En rettesnor for hvad det indebærer?

1. erkendelsens blinde punkter
2. principper for relevans
3. baseret på ”det menneskelige”
4. den planetære identitet
5. konfrontere usikkerheden
6. fremme forståelsen
7. en ”sammenkoblingens etik”

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000117740>

**HVILKE
FALDGRUBER
ER DER I DET ?**

Faldgrube 1: For snæver definition af mål

Erkendelsens
indbyggede blindhed

- ❑ Pluridisciplinaritet
 - ❑ Økosystemisk tænkning
 - ❑ Det geniale → gale ved de 17 mål
-

1. Erkendelsens blinde punkter

**Eksempel fra DTU:
Et "absolut klimabudget"**

- 1. "menneskets behov" ?**
- 2. fordelingen af udlednings-rettigheden
og det "smarte diktatur"**
- 3. tilskrivningsproblemet**

Faldgrube 2: ”Retorisk overarbejde”

Er der noget af det, vi
gør i forvejen, som
IKKE kan henføres til
et af de 17 mål?

- **Nye retoriske legitimeringskrav
kan være “dødbringende”!**
- **Eksempelvis uddannelsen i
Market & Management
Anthropology**
 - **“business as unusual”**

2. En relevant erkendelse

- En separat og specialiseret vidensdannelse*
- konfronteret med
- Et sæt af polydisciplinære, multidimensionelle, globale problemer*
- "Kom-plexus"

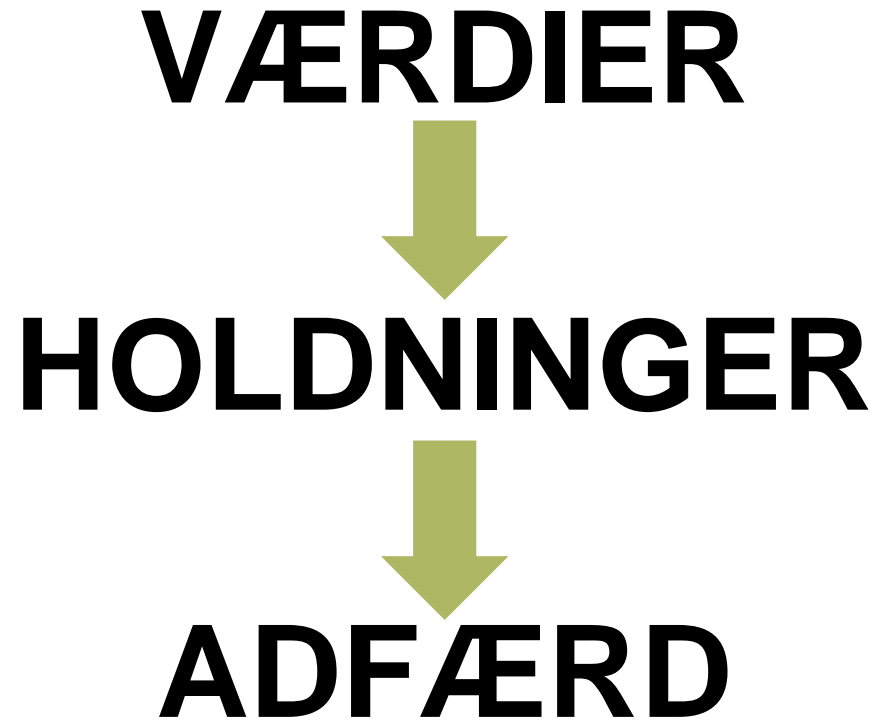
- Et bredt relevansbegreb!**

Faldgrube 3: Misforståelse af subjektet

**“det er på
grænsen til det
patetiske at se
topcheferne i
Davos falde i
svime over at
Greta kommer.
Hallo, I har også
et intellekt.”**

**Connie
Hedegaard,
CONCITO**

3. Erkende det menneskelige

Betydningen af det
imaginære

”Et dyr begavet med
galskab”

Indsovset i kulturelle vaner
og praksisformer,
institutionelle
infrastrukturer og
dagligdags opportunisme

Faldgrube 4: Defaitisme

Hvad skal det til for?

- ❑ **Jonathan Franzén**
 - ❑ **“What if We Stopped Pretending?”**
 - ❑ i **“The New Yorker”**

- ❑ **Målene og specielt deres indikatorer er fyldt med varm luft**
 - ❑ **Fx delmål 12.6 og dens indikator**

4. Den planetære identitet

- Vi skal på en måde ”tage målene mere alvorligt, end de tager sig selv”

- Der er ikke noget ”væk”
 - Fx cirkulær økonomi
 - Antonio Gutierres, 23.9.2019

- En økosystemisk logik i tænkning af
 - Biosfæren
 - Teknosfæren
 - Sociosfæren
 -

Faldgrube 5: Hykleri

når man melder et stærkt værdisæt ud, så gør man sig sårbar

Modtræk:

- Sætte eksplicite mål og benchmarks
 - Et overordnet “retningen er sat”
- Men læg mærke til dilemmaet....!

4. Anerkende usikkerheden

- Etikkens dialogikker
&
- Handlingens økologi

1. En handling afhænger ikke kun af den agerendes intention men også af de betingelser og den kontekst, hvori den udføres
2. En handlingens effekt er på længere sigt uforudsigelig

Faldgrube 6: Fanaticisme

at tage etikken så alvorligt, at man finder at målet helliger ethvert middel

- For eksempel
 - “økofascisme”
 - “dyrevelfærds-aktivisme”

- Verdensmåls-forkæmperne er fyldt af “idealister”

Modtræk:

- Kommunikativ handlen (Habermas)
- Respekten for det komplekse (Morin)

Swedish scientist advocates eating humans to combat climate change

[Magnus Söderlund](#), behavioral scientist
and marketing strategist, Stockholm
School of Economics
Source: Big Think, 11.9. 2019

A MODEST
PROPOSAL
For preventing the
CHILDREN
OF
POOR PEOPLE
From being a Burthen to
Their Parents or Country,
AND
For making them Beneficial to the
PUBLICK.

By Dr. SWIFT.

Dublin, Printed by S. Harding :
London, Re-printed ; and sold by J. Roberts
in Warwick-lane, and the Pamphlet-Shops.
M D C C X X I X

Homo Sapiens Demens (Edgar Morin)

”Herefter dukker menneskets ansigt frem fra sit skjul bag det beroligende og dulmende begreb 'sapiens'. Det er et væsen med stærke og ustabile følelser, et væsen som smiler, ler, græder, et uroligt og angstfyldt væsen, et væsen der er besat af det imaginære, et væsen der nyder og beruses, er ekstatisk, voldsomt, rasende, elskende, der kender døden, men ikke kan tro på den, et væsen som udskiller myte og magi, der er besat af ånder og guder og hengiver sig til illusioner og kimærer, et subjektivt væsen, hvis forhold til den objektive verden altid er usikkert, et væsen, der er underlagt fejl, flakker om, hengiver sig til hybris og frembringer uorden. Og eftersom vi med vanvid mener foreningen af illusion, umådehold, ustabilitet, vaklen mellem virkeligt og uvirkeligt, sammenblanding af subjektivt og objektivt, af fejl og uorden, så er vi tvunget til at betragte homo sapiens som homo demens.”

(Edgar Morin 1974 s. 128)

**HVAD KA' VI
GØRE ?
- 4 konkrete
forslag**

1. FORSKNING

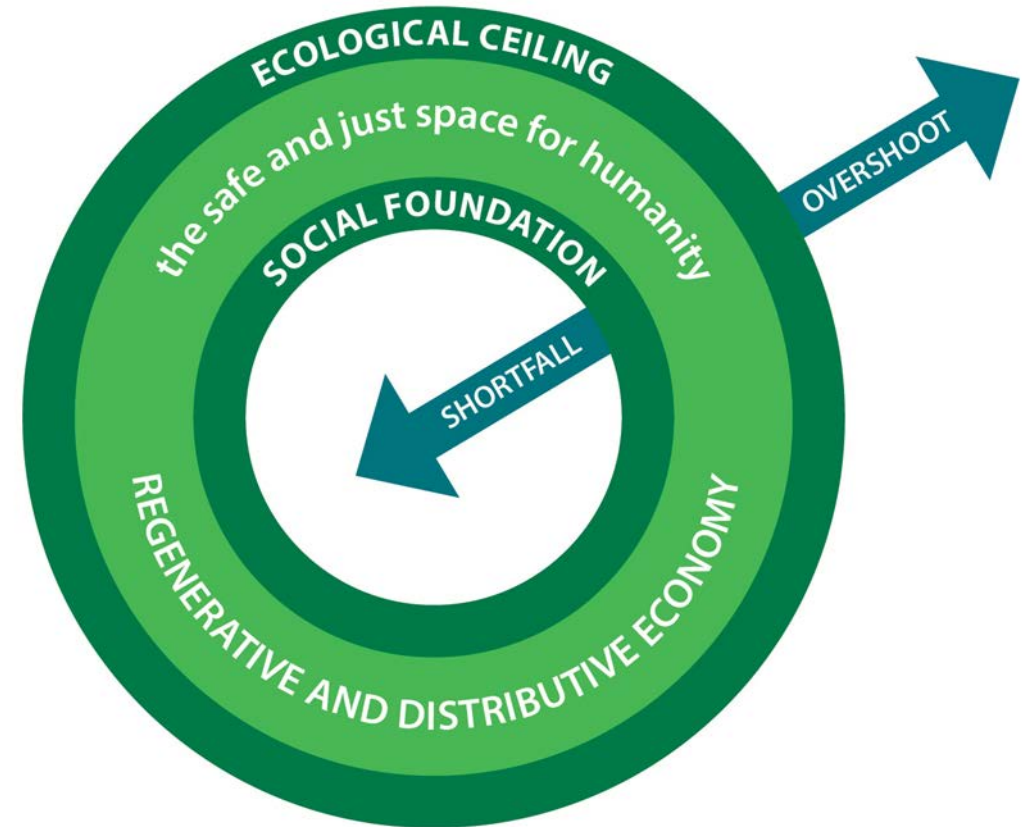
**her skal man træde
varsomt...
men inspireret af D•IAS:**

**En forskningsserie om
verdensmålene**

2. UNDERVISNING

1 årige tematiserede
kandidatgrader, fint!

Men:
”udlejring” i stedet for
indlejring?

Hvilke ”grænsebetingelser”?

- Verdensmålene etablerer nogle ”boundary conditions”
- Det handler således ikke så meget om, hvad der er ”i”, men hvad der afgrænser til det ”udenfor”

En ny økonomi?

- **Det er en udbredt opfattelse, at den gængse neo-klassiske økonomi, der hviler på tvivlsomme antropologiske antagelser og ikke indregner sociale og miljømæssige “eksternaliteter” i profitabilitetsberegningerne, IKKE kan være grundlaget for en bæredygtig økonomi i henhold til NOGEN af de 17 udviklingsmål...**

Bruno Latour

”Ned på jorden”

**Fattigdoms og migrations-
problematikken,
nationalkonservativ populisme og
bæredygtighedsproblematikken er
tre sider af samme sag**

Hvordan man ikke skal gøre!

Initiativ:
Nye kandidatuddannelser,
der repræsenterer de
enkelte delmål:

→ En tænkt historie...

GREENWASHING

3. FORMIDLING

ACCESS

et initiativ på basis af
et ”wicked problem”:
forbrugerkultur,
global bæredygtighed
og global ulighed

Mens det i Europa ikke skorter på forskningsprogrammer og teknologiske bidrag til at løse problemerne ved klimaomstillingen, har vi ifølge Hedegaard ikke fokuseret på den måske største udfordring – mennesket selv:

”Man har rigtig mange potentielle værktøjer, der for eksempel involverer data og kunstig intelligens, men de er ikke rigtigt koblet til, hvad der får mennesker til at ændre adfærd.”

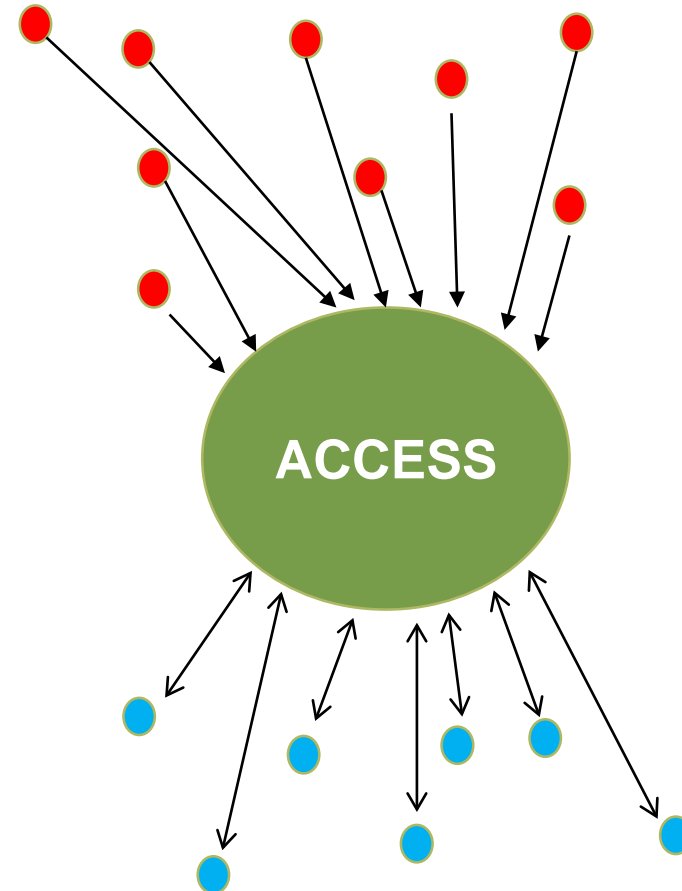
Connie Hedegaard er overbevist om, at vi i Europa hurtigere kan få bragt klimavenlige løsninger i spil, hvis vi bedre forstår, hvad der får mennesker til ændre adfærd. (Foto: Søren Bidstrup/Ritzau Scanpix)

Altinget 17.9. 2019

ACCESS

**Academy of
Consumer
Culture
Equitability and
Sustainability
Studies**

CCT "tænketank"

beslutningstagere (/ medier)

4. INTERNATIONALT SAMARBEJDE

KONKLUSION: hvad skal SDU med verdensmålene?

- 1. Skabe en overordnet ethos gennem ord og handling**
- 2. Undgå mikro-management**
- 3. Og, inspireret af Morin: Turde udfordre "tænkning-som-sædvanlig" og analytisk reduktionisme**

Tak for jeres opmærksomhed...

...spørgsmål?